

Det Kongelige arbeids- og sosialdepartement
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.: 200503121	Dok.nr.: 63
Arkivkode: 416.0	Dato: 15.11.05
Avd.: DRAD SØ	Saksbeh.:
U.off.:	

Vår ref.: 200502161-32/E: 022 &13/TOA
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:

Kristiansand, 09.11.2005

FORSLAG TIL NY LOV OM ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNINGEN OG TILPASNINGER I VISSE ANDRE LOVER - HØRINGSUTTALELSE

Det vises til departementets invitasjon til å avgi høringsuttalelse knyttet til lovforslaget. I oversendelsesbrevet er der ikke inntatt føringer om forhold departementet spesielt ønsker belyst. Høringsfristen har departementet satt til 14. november 2005.

Formannskapet behandler høringen 09.11.05 og fattet følgende vedtak:
"Formannskapet slutter seg til høringsuttalelsen".

Høringsuttalelsen vil derfor bygges opp kronologisk i henhold til, og etter samme systematikk som lovforslaget selv, dog med en innledning og en avsluttende kommentar.

1. Innledning

Forslaget rydder vei, og danner grunnlaget for en helt ny måte å tenke, organisere og utføre en førstelinjetjeneste på. Det har tidligere vært gjort i mindre settinger og innenfor en allerede eksisterende organisatorisk ramme. Dog er det nytt å søke å få dette til på tvers av forvaltningsnivåer, og på tvers av de tradisjonelle "faglinjene". Dette er en spennende måte å tenke på, og vil etter vår mening kunne fremme de hovedsiktemål som departementet har satt seg, nemlig:

- Å få flere i arbeid og færre på stønad
- Forenkle for brukerne og tilpasse til brukernes behov
- Få en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Vi deler departementets syn på at det er mest hensiktsmessig med egen lovgivning for å nå disse målene, fremfor å inkorporere nye bestemmelser i de eksisterende spesiallover. Det vil sette fokus på målsettingen, og regelverket vil være tydeligere og mer tilgjengelig. I det alt vesentlige finner vi forslagene gode og gjennomtenkte, men vil allerede her påpeke at det vil oppleves som en mangel at man ikke integrerer f. eks. de kommunale helsetjenester eller praktisk bistand (sosialtjenesteloven kap. 4) i "en-dør tenkningen". Vi vil komme tilbake til dette senere. Vi tror at utfordringene vil komme på gjennomføringsstadiet. Dette handler så vel om praktisk gjennomføring, som nødvendige endringer i kulturelle- og holdningsmessige spørsmål.

Videre har vi merket oss at ansvarsdelingen mellom stat og kommune opprettholdes i det foreslåtte, men at det forutsettes en enhetlig ledelse. Man har valgt å ikke regulere dette ytterligere. Det fremkommer videre at KS vil bli invitert til å inngå en rammeavtale med staten, og som kan gi føringer for de lokale avtalene. Dette er en god løsning. Utfordringene knyttet til å skape en felles kulturell- og faglig plattform innad i kontoret er ment å skulle sikres med felles opplæring- og lederutvikling, samt etablering av felles samarbeidsorganer mellom stat og kommune på ledernivå. Vi er enig i at dette blir en svært viktig suksessfaktor.

Nedenfor kommenteres de av de foreslåtte bestemmelsene som er av særlig interesse fra vårt ståsted og på det nåværende tidspunkt i prosessen.

2. De enkelte bestemmelsene i lovforslaget

§ 1 Formål

Angir et ønske om at loven skal bidra til å effektivisere arbeidet for brukergruppen på en slik måte at de får en bedret sosial trygghet og større muligheter for aktivitet og arbeid.

Målsettingen angir lovens "retning" som en lov som er ment å skape trygghet, men også forventninger om aktivitet fra brukerens side. Den har åpenbart en side ved seg som delvis er samfunnsøkonomisk fundert ved å tydeliggjøre forventningen om at brukeren skal være aktiv og arbeidende. Dette harmonerer godt med det rettighetsbaserte utgangspunktet i trygde- og arbeidsmarkedslovgivningen, men treffer ikke like godt i forhold til dem som faller ut i forhold til sosialtjenesteloven, og som kan oppleve målsettingen som uoppnåelig.

§ 5 Delegering av myndighet

Bestemmelsen omtaler direktoratets mulighet til å delegere all myndighet det er tillagt. Når det gjelder overføring av myndighet mellom arbeids- og velferdsetaten og kommunene ved arbeids- og velferdskontorene er dette omtalt i tilknytning til den foreslåtte § 9. Det vil følge av kommuneloven hvem som er pliktig på vegne av kommunen til å inngå avtale. Dette er for så vidt en ryddig avklaring, selv om plikten til å inngå minimumsavtale fremkommer direkte av loven.

§8 Arbeids- og velferdskontor

Bestemmelsen pålegger kommunen og arbeids- og velferdsetaten å etablere et felles kontor. Det kreves at kommunens oppgaver etter sosialtjenestelovens kapittel 5 integreres i kontoret. Samtidig gir den hjemmel for at man via avtale kan overføre andre kommunale tjenester til kontoret. I forbindelse med drift av et kontor som det skisserte er vi bekymret for den sterke fokusen på arbeidslinja. De svakest stilte av våre brukere vil fort kunne bli en "brysom" del av kontorets virksomhet dersom det ikke legges spesielt stor vekt på å være oppmerksom på at der er personer som man må ha relativt beskjedne forventninger til når det gjelder tanken om et ordinært arbeid, og oppebæring av egen arbeidsinntekt. Dette er en krevende gruppe mht å opparbeide livskvalitetsparametre for. Dette må det tas høyde for, slik at denne gruppen ikke blir en uprioritert minoritet i det nye kontoret.

§9 Samarbeid og oppgavedeling

Statuerer plikten til å inngå avtale om drift av kontoret, samt oppstiller minimumskrav til avtalens innhold;

- Lokalisering
- Organisering
- Drift
- Hvilke kommunale oppgaver som er omfattet
- Samhandling med brukere av kontoret
- Samhandling med den øvrige del av de kommunale tjenestene

Videre gis det hjemmel for at kommunen og arbeids- og velferdsetaten kan utføre oppgaver på hverandres myndighetsområde. Dette er spennende. En gjensidig overføring av oppgaver av slik generell karakter vil kunne gi gode samarbeidsrelasjoner, være med på å bygge ned eksisterende skranker mellom nivåene, samt overføre kompetanse mellom ulike aktører.

§ 10 Samarbeid med brukeren, individuell plan og behovsvurdering for arbeidssøkere

Bestemmelsen pålegger Arbeids- og velferdskontoret å tidligst mulig klarlegge brukerens samlede behov, og at det påfølgende tilbudet skal utformes i samarbeid med brukeren. Videre minnes det om plikten til å utarbeide individuell plan for brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Dette er vel kjent i den kommunale tjenesteytingen, men er vel en nyskapning innen arbeidsmarkedetat og trygdeetat. Videre gir bestemmelsen pålegg om å samhandle med andre tjenesteytere utenfor kontoret ifm utarbeidelsen av individuell plan. Det er ikke meningen å utvide nedslagsfeltet for bruk av individuell plan. Modellen er lik den som allerede eksisterer innenfor helse- og sosiale tjenester i dag.

§ 11 Gjensidig bistand mellom arbeids- og velferdsetaten og sosialtjenesten

Bestemmelsen stadfester en gjensidig plikt til å utveksle nærmere angitte opplysninger mellom arbeids- og velferdsetaten og sosialtjenesten. Arbeids- og velferdsetatens plikt til å gi opplysninger til sosialtjenesten later til å omfatte et bredt spekter av opplysninger, men avhenger av samtykke fra bruker eller hjemmel i lov. Sosialtjenestens plikt er formulert slik at man plikter å gi opplysninger og bistand og avgi uttalelser til arbeids- og velferdsetaten uten hinder av taushetsplikt. Det vises til dagens bestemmelser som omhandler dette, nemlig folketrygdloven § 21-5 og arbeidsmarkedsloven § 19. Det er ikke meningen at de nødvendige lovendringer skal endre noe på dagens situasjon. Endringen er av redaksjonell og systematisk art.

§ 20 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres det samtidig flere endringer i berørte og tilstøtende lovverk. Sosialtjenesteloven berøres svært lite av dette, da det her bare er tale om et felles kontor, men hvor ansvaret for sosialtjenestens utøvelse etter kapittel 5 i sosialtjenesteloven fremdeles ligger til kommunen.

3. Avsluttende kommentarer

Avslutningsvis ønsker vi å sammenfatte våre generelle betraktninger knyttet til forslaget, og formidle vårt ønske om harmonisering med det som kommer til uttrykk fra departementalt hold i tilknytning til Nou 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene og Nou 2005:3 Fra stykkevis til helt (Wisløff-utvalget).

Vi mener departementet legger en noe defensiv innfallsvinkel til grunn ved det fremlagte lovforslaget. En "reform" av slik størrelse og med så stor grad av endringspotensiale i seg bør samordnes og harmoniseres bedre med de forslagene som bla fremkommer i de ovenfor nevnte utredningene, og som begge berører de kommunale tjenestene på feltet i betydelig grad. Vi er skeptiske til det som kan oppfattes som delløsninger, og som dersom de ikke samordnes kan medføre stor kompleksitet i gjennomføringsfasen. At Aetat og trygdeforvaltningen ikke er videre berørt av de øvrige endringene som er i emning, bør ikke overskygge de utfordringer kommunens helse- og sosialforvaltning kan stå ovenfor dersom disse forslagene ikke er tilstrekkelig harmonisert. Der har vært mange og store omlegginger i denne sektoren de senere år, og omstruktureringsslitaskjen på arbeidsstokken er synlig, og vil kunne eskalere betydelig uten slik samordning.

Vi vil likevel legge til at vi finner det nyttig og hensiktsmessig å utrede og iverksette nye måter å samarbeide på, også på tvers av de altfor tydelige nivåskillene, men dette må

samordnes til en større "reform", og ikke fragmenteres til flere endringer som infiltrerer hverandre på en resurskrevende måte.

Videre finner vi at departementet burde foreslå en finansiering av etablererkostnadene som omfatter mer enn minimumskravene som oppstilles i forslaget. Kommunene har som kjent en relativt anstrengt økonomi hvor store utfordringer står i kø de nærmeste år og tiår. Dette knytter seg bla til tilpasninger til store eldrekull innen omsorgsdelen. Dette kanalisere midler i den retning, og vil kunne virke bremsende på etableringer som ikke lovfestes eller fullfinansieres utenifra. Dette vil trolig virke som en betydelig motkraft mot de uttrykte ønsker om størst mulig grad av samarbeid utover det lovpålagte. Måloppnåelsen fra departementets side kan vel tenkes å måtte tilpasses til denne virkeligheten. Vi i Kristiansand ville under økonominøytrale vilkår kunne gå langt i en integrasjonsprosess som foreslått. Det at besparelsene vil kunne komme i ettertid har liten effekt som driver i dagens kommunale virkelighet.

Som skissert ovenfor ønsker vi også å formidle en bekymring for den sterke fokusen på arbeidslinja i det foreslåtte sammenslåtte kontoret, og hva denne fokusen, dersom det blir for påtrengende, gjør med de svakeste brukerne. I en minimunsorganisering vil denne gruppen bli en liten minoritet som krever spesiell oppmerksomhet.

Med hilsen

Arild Rekve
Konst. Helse- og sosialdirektør

Tor Ø. Kydland
Juridisk rådgiver